Het Flevolands Archief

Publieks jaarverslag 2025

Samen vernieuwen en verbinden, vastleggen en delen

Wat gebeurde er in 2025?

Het jaar 2025 hebben we op geopolitiek gebied veel onrust gezien. We zien dat dit bij veel overheden heeft geleid tot goed nadenken over (digitale) veiligheid en de keuzes die ze hierin maken. Dit heeft ook weerslag op hoe we onze digitale informatie willen archiveren. Daarnaast zijn we ook opnieuw geconfronteerd met landelijke verkiezingen. Het steeds veranderende politieke landschap moet Het Flevolands Archief (HFA) ook in het licht zien van de nieuwe wijze van samenwerken met het Rijk. In 2025 heeft HFA met OCW diverse stappen gezet richting deze nieuwe samenwerkingsvorm die met het ingaan van de nieuwe archiefwet van kracht moet zijn. Naast het opstellen van diverse formele documenten hiervoor hebben we ook concreet het voorwerk gedaan voor de tijdelijke voorziening rond het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging. (CABR). Dit resulteert begin 2026 in het meer ruimte hebben voor burgers en wetenschappers om dit archief digitaal te raadplegen. Iedereen met een onderzoeksbelang, zoals nabestaanden van slachtoffers, kan onder bepaalde voorwaarden in 11 Regionale Historische Centra onderzoek doen in het oorlogsarchief. Dus ook bij HFA.

Het team van HFA leert graag van en met elkaar. Zo hadden we een mooie inspiratiesessie over klimaat en archief, waarbij we ook de geleerde lessen van Regionaal Historisch Centrum Limburg konden meenemen. Ook waren we opnieuw in de gelegenheid om kennissessies voor onze stakeholders in de regio te organiseren. Zo blijven we ontwikkelen en faciliteren we graag de kennisgroei rond archiefwerkzaamheden.

HFA heeft in 2025 grote stappen gezet in het inrichten van ons e-Depot, een oplossing in het duurzaam bewaren van digitale informatie.

Toen de vraagstukken rond duurzame digitale archivering begonnen te spelen, waren overheden en bedrijven vooral op zoek naar gebruiksgemak. Tech-bedrijven – wat we nu Big-Tech noemen – wisten zich te profileren als hét antwoord op alles en kleinere partijen buitenspel te zetten. Wat we toen niet goed zagen, maar wat door nieuwe geopolitieke ontwikkelingen pijnlijk duidelijk is geworden: we hebben marktwerking te veel ruimte gegeven. Onder het mom van creativiteit en innovatie hebben we een te dominante rol aan deze bedrijven gelaten. De risico's hiervan hebben we inmiddels steeds beter in beeld. Meer politici krijgen oog voor de noodzakelijke grip: cloudoplossingen in Europa of Nederland, tech-bedrijven die zich aan Europese wet- en regelgeving houden en een ethische insteek hebben rond datagedreven ontwikkelingen. Zij zien hoe belangrijk een stevig informatiefundament is en waarom de huidige situatie nieuwe oplossingen vraagt – zodat de burgers op de juiste manier gebruik kunnen maken van authentieke en kloppende data, en niet dat de data gebruik van hen maakt. In deze verschuivende machtsverhoudingen moesten wij een weg vinden. Met elkaar, met oog voor de behoeften van onze deelnemers en met ethische overwegingen in ons achterhoofd. Een e-Depot is in mijn optiek een typisch gereedschap om democratische regie op data te borgen.

HFA heeft met elkaar en onze samenwerkende partijen in 2025 mooie ervaringen opgedaan en prachtige stappen gezet. We kijken met veel voldoening terug op een bijzonder jaar.

Marloes van der Sommen
Directeur Het Flevolands Archief

Ontwikkelingen & hoogtepunten

Overdracht collectie Ed Voigt – Cornelis Lely

Ed Voigt en gemeentearchivaris Margreet Bos tekenden de overdracht van de Collectie Ed Voigt met betrekking tot Cornelis Lely. De objecten zijn gedurende 2025 gedigitaliseerd en beschreven. Zij zullen via onze website te zien zijn. De objecten zelf worden tentoongesteld in de historische barak op het voormalig werkeiland.

100 jaar ZZSW

Samen met het Waterlands Archief en het Westfries Archief organiseerden wij een drukbezochte bijeenkomst met lezingen en films ter herdenking dat de Zuiderzeesteunwet 100 jaar geleden in werking trad. Ook lanceerden wij deze middag onze podcast *Wisselend getij*.

Wisselend getij

Wij lanceerden onze podcast *Wisselend getij*. Deze vijfdelige podcast is mede mogelijk gemaakt door de provincie Flevoland en is geproduceerd door Het Flevolands Archief en Gaudio Stories. In deze podcast spreekt schrijver en historicus Jasmijn met verschillende gasten over over heden, verleden en toekomst van onze provincie. De afleveringen zijn te beluisteren via **Spotify** en **Apple podcasts.**

Omroep Flevoland – item over onze Openbaarheidsdag

Elk jaar op de *Openbaarheidsdag* maakt HFA documenten toegankelijk voor publiek die nog niet eerder openbaar waren. Omroep Flevoland besteedde ook dit jaar met een item aandacht hieraan: Medewerker Marjolein Zeilstra vertelt daarin over brieven uit de jaren ‘80 waarin Lelystad tevergeefs hulp vraagt aan gemeenten bij de opvang van asielzoekers – een discussie die vandaag nog steeds actueel is: **Oude archiefstukken getuigen van worsteling met huisvesting asielzoekers.**

Waar waren we nog meer te zien of te horen?

+ Archivaris Joep Koorndijk sprak bij Omroep Flevoland over de **Coronacollectie** en we werkten mee aan hun documentaire over de jubilerende **Houtribdijk.**
+ Omroep Flevoland besteedde ook aandacht aan de Kick-off bijeenkomst van *100 jaar Zuiderzeesteunwet* die wij organiseerden.
+ Samen met *Blik op Dronten* startten wij een rubriek met foto’s en artikelen in verband met *40 jaar Flevoland* in 2026.
+ In de podcast *Alledaagse vragen* van BNN-VARA praatten we mee over de naamgeving van plaatsen in Flevoland.
+ HFA haalde in 2025 regelmatig de regionale kranten met artikelen over onze initatieven rondom duurzaam en toegankelijk archiefwerk.

GGD Flevoland

Wij sloten een Dienstverlenings-overeenkomst met de GGD Flevoland. In deze overeenkomst hebben de partijen vastgelegd dat HFA archief-taken gaat uitvoeren voor de GGD Flevoland. Het gaat om inspectie, toezicht, beheer, advies en deelname aan relevante vergaderingen. Dit is daarmee een hele positieve stap waarmee alle betrokken partijen hun werkzaamheden nog beter en efficiën-ter kunnen uitvoeren.

Digitale dienstverlening

We breidden onze *Scanning on Demand* service nog verder uit, zodat meer archieven gratis voor onze gebruikers gescand worden. Zij kunnen de documenten na scannen dan inzien op onze website. De dienst blijft populair, omdat het een reis naar de studiezaal bespaart.

Met onze *Chat* service zaten we ook dit jaar weer rond de dertig contacten. De vragen via de chat gaan vooral over praktische onderwerpen en niet zozeer over de collectie.

Studiezaal

Het aantal fysieke bezoekers op de studiezaal was dit jaar 115. Hiervan waren er 34 nieuw geregistreerd. Veel bezoekers weten ons dus regelmatig te vinden als ze op zoek zijn naar informatie.

Personeel & vrijwilligers

Het Flevolands Archief heeft een team van 19 medewerkers voor archieftoezicht, depotbeheer, ICT en publieksservice.

Maar liefst 13 enthousiaste vrijwilligers deden in 2025 onmisbaar onder-steunend werk voor ons: zoals ontnieten en het schonen en ordenen van archieven.

HIER WERD DE

Projecten

Kennissessies

HFA organiseert regelmatig kennissessies voor erfgoedprofessionals. Experts behandelen actuele thema's zoals informatiebeheersystemen, samenwerkingsverbanden en kwaliteitszorg, waarna deelnemers ervaringen en praktijkvoorbeelden uitwisselen. Zo bouwen we samen aan betrouwbaar informatiebeheer.

In 2025 organiseerden we twee kennissessies: De eerste, over kwaliteitszorg, vond plaats bij waterschap Zuiderzeeland. Het waterschap deelde hun integrale aanpak: een systeem dat zorgt voor heldere rollen en verantwoordelijkheden en ruimte biedt om eigenaarschap te tonen. Ook het Nationaal Archief en gemeente Lelystad presenteerden. De tweede sessie, in Urk, ging over governance: hoe stel je beleid, procedures en richtlijnen vast voor informatiebeheer? De gemeenten Dronten en Lelystad lieten zien hoe zij dit organiseren, en de provincie Utrecht deelde hun kwaliteitssysteem voor informatiebeheer.

Toekomstbestendig digitaal archief

E-Depot gereed voor lancering

Het e-Depot is in 2025 voltooid en gaat in 2026 online. Hiermee kunnen overheidsorganisaties hun digitale archieven voortaan rechtstreeks en duurzaam bij HFA deponeren – een cruciale stap nu steeds meer overheidsinformatie digitaal ontstaat.

Keuze voor Atlantis als collectiebeheersysteem

Om het e-Depot en onze bestaande collecties toegankelijk te maken, koos HFA voor Atlantis van DEVENtit. Dit systeem biedt één centrale omgeving waar ambtenaren, burgers en onderzoekers eenvoudig onze archieven kunnen raadplegen. Atlantis is een schaalbare en toekomstbestendige oplossing en voldoet aan de toegankelijkheidseisen (WCAG). Door deze keuze waarborgen we dat zowel ons digitale als fysieke archief voor iedereen vindbaar en bruikbaar blijft.

Website toegankelijker gemaakt

Overheidsorganisaties moeten hun websites toegankelijk maken voor iedereen, ook voor mensen met een beperking. Dit staat in het Besluit digitale toegankelijke overheid. Voor HFA is dit extra belangrijk: onze website is een belangrijk middel om zoveel mogelijk mensen te bereiken met onze collecties.

In 2025 zijn we daarom aan de slag gegaan met het verbeteren van de toegankelijkheid. We werken volgens de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), een checklist waaraan overheidssites moeten voldoen. Doel: de website beter bruikbaar maken voor slechtzienden en slechthorenden.

We hebben eerst de belangrijkste problemen aangepakt. In september behaalden we status B – een bewijs dat we op de goede weg zitten.
De komende tijd blijven we doorwerken aan verdere verbeteringen.

Wisselend Getij: verhalen van transformatie

Ter ere van 100 jaar Zuiderzeesteunwet lanceerde HFA in 2025 de podcastserie Wisselend Getij. Schrijver en historicus Jasmijn Vervloet verkent in vijf afleveringen het verhaal van de Flevolandse polders: hoe veranderde het leven toen het water verdween? Wie waagden de sprong naar nieuw land? En hoe werd dit geometrische landschap uiteindelijk een thuis? Deze en andere vragen komen aan bod in een combinatie van persoonlijke gesprekken met uniek archiefmateriaal uit onze collectie: van interviews met architect Cornelis van Eesteren tot filmfragmenten van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders.

Wisselend Getij werd geproduceerd in samenwerking met Gaudío Stories en mede mogelijk gemaakt door de provincie Flevoland.

Thema
De pioniers die als eerste hun stappen zetten op de pas drooggemaakte Flevopolders. Hoe bouwden zij een bestaan op in een leeg, winderig landschap van natte zeeklei?

Locatie & gasten
+ Bezoekerscentrum Stichting Polderpioniers in Swifterbant
+ Jasmijn Vervloet spreekt met Heijo Smit (voormalig voorzitter, zelf pionier) en Niels van der Boom (huidige secretaris, opgegroeid met fascinatie voor de maakbaarheid).

Gebruikte bronnen uit HFA
+ Werkmateriaal van documentairemaker Kees Colenbrander
+ Fragmenten uit de films van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders.

Al dit archiefmateriaal is terug te vinden bij het Flevolands Archief.

HFA – eerste archief met NOV-keurmerk

Op 9 juli 2025 ontving Het Flevolands Archief als eerste archief in Nederland het keurmerk ‘Goed Geregeld’ van de Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV). Dit certificaat bevestigt dat HFA structureel werkt aan kwalitatief vrijwilligersbeleid en -management.

Het traject startte in 2024, in nauwe samenwerking met onze vrijwilligers. Na een grondige zelfevaluatie en beoordeling door een NOV-adviseur volgde het oordeel: de beleidsstukken zijn uitstekend en de praktijk ademt plezier en betrokkenheid. We zijn trots op deze erkenning en blijven investeren in een prettige werkplek waar vrijwilligers zich gewaardeerd voelen.

Vrijwilligers voelen zich welkom en blijven lang – dat is precies waar we naar streven.

Verbonden digitaal erfgoed

In 2025 werkte Het Flevolands Archief (HFA) aan het project *Verbonden digitaal erfgoed*, gesubsidieerd door Stichting Pica, in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek en Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE).

HFA verkende hoe haar archieven beter aansluiten op die van andere erfgoed-instellingen – nationaal en internationaal – voor duurzamer beheer en bredere toegankelijkheid voor publiek en partners. HFA koos een nieuw collectie-beheersysteem dat voldoet aan NDE-standaarden, zoals o.a. Linked Open Data, en analyseerde interne processen voor betere uitwisseling met andere erfgoedorganisaties.

Dit legt de basis voor een volgende fase, waarin daadwerkelijke koppelingen tot stand komen en collecties nog beter zichtbaar worden voor een breed publiek.

100 jaar Zuiderzeesteunwet

In juni 1925 trad de Zuiderzeesteunwet in werking – een wet die de regio voorgoed veranderde. Toen de Zuiderzee werd afgesloten, raakten vissers en scheeps-lieden hun bron van inkomsten kwijt. De steunwet moest hen helpen de overstap te maken naar ander werk, of hulp te krijgen bij het levensonderhoud.

Op 17 juli 2025 organiseerden Het Flevolands Archief, het Waterlandsarchief en het Westfriesarchief een bijeenkomst om dit honderdjarig jubileum te herdenken. Want de impact was enorm: met geld uit de wet werden scholen opgezet, opleidingen aangeboden en mensen geholpen bij het vinden van nieuw werk. Een radicale omslag voor een regio waar generaties van mensen van visserij hadden geleefd.

Het omvangrijke archief van de Rijksdienst ter uitvoering van de Zuiderzee-steunwet berust bij HFA. De correspondentie laat zien dat het niet altijd makkelijk was om steun te krijgen – maar ook dat de wet werkelijk het verschil maakte tussen vastlopen en vooruitkomen.

Toegankelijk maken Flevolandse bronnen

In de depots van HFA liggen veel archieven waarvan een groot deel nog niet ontsloten is. We zijn nu druk bezig om zoveel mogelijk archieven toegankelijk te maken. In 2025 kwamen de volgende archieven online:

+ 0023 **Vrijzinnige Hervormde Gemeente Noordoostpolder**
+ 0043 **Vrouwen Advies Commissie Lelystad (VAC Lelystad)**
+ 0080 **Harten, H. van, Harten-Oosterom, C.A. van**
+ 0206 **Christelijk Mannenkoor Lelystad**

Aanwinsten bibliotheek

Een archief kan niet zonder boeken als aanvulling voor de primaire bronnen. Wij willen onze bibliotheek zo goed mogelijk up-to-date houden. Dit betekent dat we regelmatig nieuwe boeken aanschaffen. Ook ontvangen we regelmatig geschenken. Met deze boeken konden wij in 2025 onze collectie aanvullen:

+ Luttelgeest bij de les / Ria Maas [et al.]
+ Oog in oog met wisent, Ooievaar en eland: Natuurpark op de zeebodem / Het Flevolandschap
+ Contemporary pastoral church architecture : Catholic churches in France, Belgium and The Netherlands / Felix van der Meijden
+ Zeewolde: het verhaal van een dorp verteld in veertig interviews, 40 jaar: ervaar de ziel en het karakter van een uniek dorp door veertig verhalen en honderden persoonlijke herinneringen / interviews en red. Mannes Schoppink

SHELL

2025 in cijfers

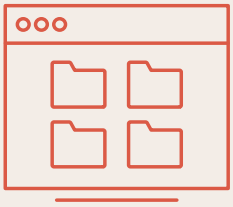
3,5 km

omvang fysiek archief

240 TB

omvang digitaal archief

1.073

collecties online

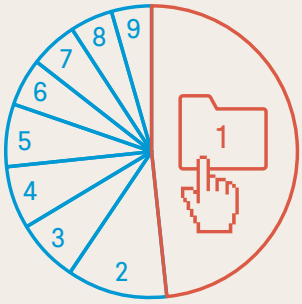
43.244

views
van onze film- en videocollectie

21.491.533

bezochte pagina's digitale collectie

1.128.431

keer online geraadpleegd:
802_Zuiderzeesteunwet

Meest geraadpleegde online archieven

1 802_Rijksdienst ter Uitvoering van de Zuiderzeesteunwet, uitvoeringsdossiers **1.128.431 views**
2 726_Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders **261.405 views**
3 47_Waterschap Zuiderzeeland **163.462 views**
4 717_Dienst der Zuiderzeewerken **162.094 views**
5 49_Gemeente Lelystad, secretariearchief **160.269 views**
6 781_Gemeente Dronten **124.269 views**
7 175_Gemeente Lelystad, secretariearchief **121.268 views**
8 76_Provincie Flevoland **112.258 views**
9 105_Gemeente Urk **97.819 views**

308

scans in 2025
voor *Scanning on Demand*
(177 aanvragen)

Het Flevolands Archief in de sociale media

968 **volgers op Instagram** Ten opzichte van 891 in 2024. De foto die de meeste likes en opmerkingen kreeg, was een foto vanaf de Oostvaardersdijk met zicht op Lelystad uit 1961.

350 **volgers op LinkedIn** Dat waren er 278 in 2024. He bericht met de meeste reacties was het bericht over de Kick-off bijeenkomst van het Jubileumjaar 100 jaar Zuiderzeesteunwet met 39 reacties.

34 **volgers op Bluesky** Dit jaar begonnen we voor het eerst met Bluesky. Hier hebben we 34 volgers. Het gebruik van Bluesky moet nog op gang komen. Er is een gestage groei van volgers.

253 **volgers op Facebook** In 2024 waren dit er 237. Aandacht kreeg onder andere onze post over de overdracht van de collectie Ed Voigt met betrekking tot Cornelis Lely.

Podcast ‘Wisselend getij’

1.028 **mensen luisterden naar onze podcast** – verspreid over 5 afleveringen. De eerste editie is het meest geluisterd met 300 oproepen.

SHELL
DIESELS
SHELL
LELYSTAD

Het Flevolands Archief
Oostvaardersdijk 01-13
8242 PA Lelystad
T 0320 820 427
www.hetflevolandsarchief.nl